

Rahvusvaheline Humanitaarpartnerlus

1995. aastal löid Suurbritannia, Taani ja Rootsi elanikkonnakaitse ja humanitaarabi eest vastutavad valitsusasutused Rahvusvahelise Humanitaarpartnerluse (*The International Humanitarian Partnership*, lühendatult IHP), tagamaks nende koostööl põhinevat rahvusvahelist tuge ÜRO-le. 1998. aastal liitusid IHP-ga Norra ja Soome ning hiljem ka Holland.

IHP on ilma siduvate lepinguteta mitteformaalne organisatsioon. IHP põhieesmärk on koordineerida ja tagada toetust ÜRO ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide (näiteks Maailma Toiduprogramm) poolt läbiviidavate humanitaarabi- ja kriisireguleerimisoperatsioonidele nii loodusõnnetuste kui ka inimtegevusest tingitud hädaolukordade puhul. IHP-riigid toetavad abimissioone logistika, transpordi, sidevarustuse ja arvutitehnikaga. See varustus jääb tihti peale operatsiooni kannatanud riiki humanitaarabina või riigis tegutsevate humanitaarorganisatsioonide käsutusse.

IHP on välja töötatud kaks operatsioonide toetuse mudelit:

- toetusmoodulid, mis lähetatakse kriisipiirkonda kohe pärast päästeoperatsiooni käivitamist eesmärgiga toetada hindamis- ja koordineerimismeeskondi IT- ja sidevarustusega. Siia kuuluvad ka välilaagrid, mis püstitatakse pikemate operatsiooni korral ja mis tagavad humanitaartöötajatele majutust, toitlustust, töökeskkonda ja teisi teenuseid;
- kompleksteenus – eelkõige ÜRO või selle organisatsioonide läbiviidava humanitaaroperatsiooni tehniline või logistiline toetus, näiteks humanitaarkaupade vedu, keskkonnareostuse avastamine jne.

Viimastel aastatel on IHP tegutsenud selliste suurõnnetuste tagajärgede likvideerimisel nagu:

- 2003. a Iraani maavärin;
- 2004-2005 Sudaani humanitaarkriis;
- 2004. a Kariibi mere orkaanid jpt.

Ulatuslik IHP operatsioon toimus 2005. aastal tsunamijärgses Indoneesias, kus IHP püstitas ja majandas neli telklaagrit ÜRO organisatsioonide töötajate jaoks. Sellest operatsioonist võtsid osa ka kuus Eesti Päästemeeskonna spetsialisti.

Üks suurimaid IHP operatsioone algas 2005. a oktoobril Pakistanis, kuhu püstitati viis telklaagrit humanitaartöötajatele, mis oma tippajal mahutasid rohkem kui 300 inimest. Suure humanitaarkatastroofi ulatuse tõttu oli vajadus laagrite järele üsna pikaajaline ning viimased laagrid suleti alles 2006. a sügisel. Ka sellest operatsioonist võttis Eesti Päästemeeskond aktiivselt osa – kaheksa kuu vältel osalesid Batagrami laagri majandamisel 13 Eesti Päästemeeskonna spetsialisti.

Eesti Päästemeeskonna spetsialistid osalesid aktiivselt IHP koolitusprogrammis ja IHP egiidi all toimuvatel TRIPLEX õppustel. Väike-Maarja Päästekoolis toimus 2006. a IHP spetsialistide baaskursus ja 2007. a IHP välilaagriülemate kursus.

2006. aasta detsembrist on Eesti IHP täisliige. See toob meie riigile mitte ainult selle tunnustatud organisatsiooni liikmelisuse au, vaid ka hulga kohustusi. IHP liikmelisus tähendab Eesti ja eelkõige Eesti Päästemeeskonna jaoks aktiivset kaasatust ja panustamist humanitaaroperatsioonidesse IHP/ÜRO lipu all. See eeldab tihedamaid koostöösidemeid Põhjamaade partneritega, oma logistikabaasi, ressursside ja oskuste arendamist ja rakendamist (ka siseriiklike suurõnnetuste korral) ning Välisministeeriumi poolt humanitaareesmärkideks eraldatud vahendite eesmärgipärasest kasutamist.

Selleks eesmärgiks oleme välja töötanud päästemeeskonna IHP võimekuse arendamise programmi, mis sisaldab nii välilaagri komplekteerimiseks vajaliku varustuse soetamist kui ka päästemeeskonna reservi koolitamist. Päästeala 2008-2011. a arengusuundadele ja Eesti 2006–2010. a arengukoostöö ja humanitaarabi arengukavale põhinevat programmi viib ellu Päästeamet Välisministeeriumi kaasrahastamisel.

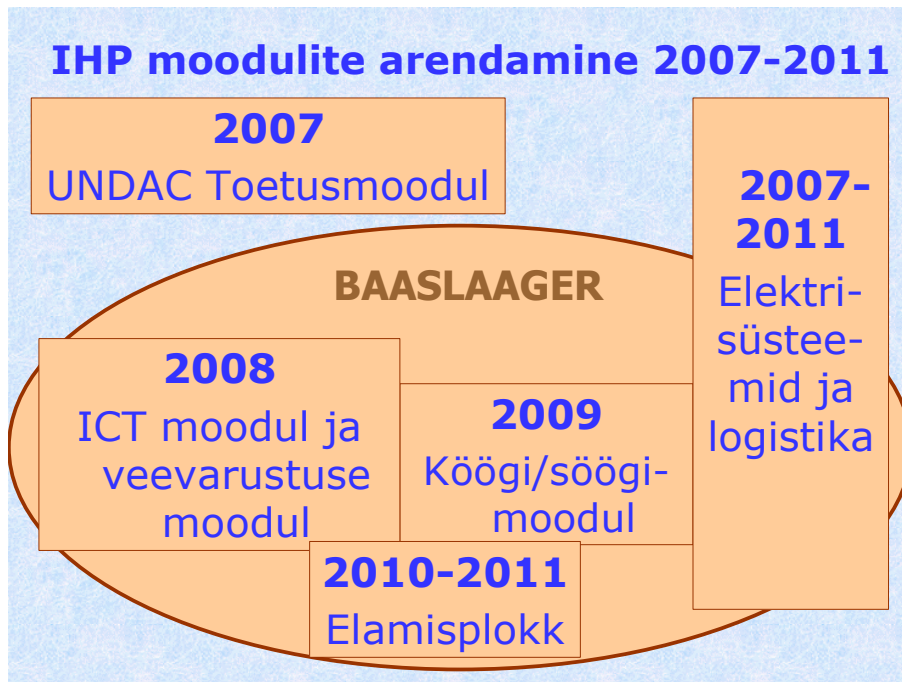
Programm näeb ette välismissiooniks valmis välilaagri komplekteerimist aastaks 2011. a. Laagri põhikomponendid – elektri-, valgustus-, vee ja kanalisatsiooni-, köögi ja infotehnoloogiavarustus – peaksid olema komplekteeritud juba 2009. aasta lõpuks.

2010.a kevade seisuga on Eesti Päästemeeskonna liikmed IHP raames osalenud järgmistel missioonidel:

1. 2005, aprill-juuni, Indoneesia, Calang, tsunami (osales 6 EDRT liiget);
2. 2006, jaanuar-september, Pakistan, Batagram, maavärin (osales 13 EDRT liiget);
3. 2008, märts, Albaania, laskemoonalao plahvatus (EDRT-st osales 1 ICT ekspert: Rivo Salong);
4. 2009, märts-aprill, Namiibia, üleujutus (EDRT-st osales 1 ICT ekspert: Indrek Juhanson);
5. 2009, oktoober, Indoneesia, Sumatra, tsunami (EDRT-st osales 1 ICT ekspert: Innar Malleus);
6. 2010, veebruar-..., Haiti, maavärin. EDRT-st on 2010. a suve seisuga osalenud üle kümne eksperdi logistika, ICT ja meditsiini valdkonnast.

Vale oleks arvata, et IHP võimekuste arendamine teenib üksnes välispoliitilist eesmärki. See tähendab kõigepealt paremat, professionaalsemat ja tõhusamat siseriiklikku valmisolekut kriisidele reageerimiseks, kuna aitab kaasa parema tehnilise- ja logistilise baasi loomisele. Konkreetse näitena võib tuua suvise Elliste

rabapõlengu, kus päästemeeskonna logistikarühm püstitas päästjatele välilaagri ja majandas seda kahe nädala jooksul.

Rohkem infot: <http://www.ihp.nu>

Autorid:

*Jevgeni Jutkevitš,
Välissuhete büroo juhataja
IHP kontaktisik Eestis*

*Eva-Liisa Ristsoo,
Kriisireguleerimise osakond*

Päästeamet
Kevad, 2010